

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky V., nar. X., bytom L., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. januára 2009, č.k.20Sd 249/2008-29, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu Banskej Bystrici z 13. januára 2009, č.k.20Sd 249/2008-29 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne zo 16. júla 2008, číslo X. **z r u š u j e** a vec jej **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Navrhovateľke **nepriznáva** náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 13. januára 2009, č.k.20Sd 249/2008-29, potvrdil rozhodnutie zo 16. júla 2008, číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 263a ods. 1, písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodla, že navrhovateľke trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a nárok na jeho výplatu v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane

zvýšenia podľa § 82 zákona o sociálnom poistení, lebo navrhovateľka je naďalej čiastočne invalidná.

V odôvodnení uviedol, že zdravotný stav navrhovateľky bol dostatočne posúdený, čo vyplýva zo záverov posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky so sídlom v Lučenci z 26. septembra 2008 a zo záverov posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, ústredia so sídlom v Banskej Bystrici zo 14. novembra 2008. Odporkyňa postupovala správne, keď zdravotný stav navrhovateľky posudzovala podľa zákonných kritérií upravených zákonom o sociálnom zabezpečení, pretože trvanie čiastočnej invalidity bolo posúdené v zmysle § 263 ods. 2 citovaného zákona, ktorý bol v dôsledku rozhodnutia Ústavného súdu SR účinný len do 18. júla 2006. Odporkyňa preto podľa názoru súdu prvého stupňa nepochybila, keď napadnutým rozhodnutím určila, že nárok na čiastočný invalidný dôchodok navrhovateľky trvá.

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka odvolanie. Namietala, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal dokazovanie na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na rôzne odborné vyšetrenia z roku 2009 s tým, že jej zdravotný stav sa zhoršil, ktorý nie je možné zvládnuť len ambulantnou liečbou. Žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa žiadala napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť, ale z iných právnych dôvodov.

Podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zákona o sociálnom poistení (v znení zákona č. 529/2006 Z.z.) poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne

o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Podľa § 263a ods. 5 a 12 zákona o sociálnom poistení ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Na účely tohto zákona a osobitných predpisov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je viac ako 70 % a poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50 %.

Z dávkových spisov vyplýva, že navrhovateľka má od 15. septembra 1983 nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ktorý sa považuje podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za invalidný dôchodok podľa tohto zákona s účinnosťou od 1. januára 2004.

Trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 18. júla 2006 bolo u navrhovateľky posúdené 28. januára 2004. Podľa záveru posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne pobočky v Lučenci navrhovateľka bola podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení invalidná pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v rozsahu 50 %.

Trvanie invalidity navrhovateľky podľa § 263a zákona o sociálnom poistení preskúmala 2. mája 2007 posudková komisia sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne pobočky v Lučenci a zistila, že navrhovateľka bola naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení.

Ďalšie trvanie invalidity navrhovateľky preskúmala znova 19. novembra 2007, 16. júna 2008, 16. júla 2008, 26 septembra 2008, 14. novembra 2008, 4. júna 2009 posudková komisia sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Lučenci a 29. januára 2008 ešte posudková komisia sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne ústredia so sídlom v Banskej Bystrici. Podľa záverov týchto komisii navrhovateľka bola naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení, pretože pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav jej telesné alebo duševné schopnosti dosahujú polovicu schopnosti na výkon sústavného zamestnania u zdravých občanov.

Z ustanovenia § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že poistencovi po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 1 a ods. 2 cit. zákona mohol vzniknúť aj nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona o sociálnom poistení z dôvodu viac ako 50 %-nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Ak poberateľovi čiastočného invalidného dôchodku, považovaného podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení kedykoľvek po 1. januári 2004, resp. po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení vznikne nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 citovaného zákona vzhľadom na viac ako 50%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a súčasne mu bude trvať nárok na čiastočný invalidný dôchodok, potom v zmysle § 263a ods. 5 citovaného zákona odporkyňa musí rozhodnúť aj o nároku na výplatu jedného z týchto dvoch dôchodkov a o zániku nároku na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Ochrana poberateľov čiastočných invalidných dôchodkov, priznaných podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, zakotvená v § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení spočíva v tom, že v prípade žiadosti o priznanie invalidného dôchodku podľa tohto zákona (teda žiadosti o vyšší dôchodok z titulu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 50 %), podanej po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1

a ods. 2 zákona o sociálnom poistení, invalidita musí byť posúdená podľa § 71 zákona o sociálnom poistení, ale súčasne musí byť posúdené aj trvanie čiastočnej invalidity podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 (podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení).

V danom prípade odporkyňa nevykonala dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky podľa § 71 zákona o sociálnom poistení. Posudkové komisie sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Leviciach posúdili trvanie invalidity len podľa zákona o sociálnom zabezpečení.

Postup odporkyne pri rozhodovaní o invalidnom dôchodku navrhovateľky preto nezodpovedal § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Odvolačí súd pre neúplné zistenie skutočného stavu veci napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zo 16. júla 2008 číslo X. zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne doplniť dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou aj podľa § 71 zákona o sociálnom poistení rovnako, ako sa to stalo pri posúdení trvania invalidity podľa § 37 ods. 3, resp. § 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení. Až následne bude môcť odporkyňa o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok rozhodnúť aj podľa § 70 zákona o sociálnom poistení a v prípade, že taký nárok vznikne, rozhodne aj o súbehu dávok v súlade s § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľka bola v konaní úspešná, má preto právo na náhradu trov celého konania (§ 250k ods. 1 OSP). Navrhovateľke žiadne trovy nevznikli, preto odvolací je náhradu trov nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. mája 2010

Za správnosť vyhotovenia:
Mária Kráľová

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu